

Drama

Ordet drama är gammalgrekiska och betyder ”att handla” – dra’o.

Tre områden kan vi nämna här:

- ▶ Teater – drama/pjäs
- ▶ Dramatisk händelse i vardagslivet. Starka känslor rivs upp, hot till livet
- ▶ Pedagogik som används i skola, förskola, gymnasium, högskola, fritids verksamhet

Pedagogiskt drama

Drama är en metod inom många olika ämnen, används även inom terapin. Pedagogiskt drama ska vi ägna oss åt här och nu. Det är viktigt att veta hur betydelsefull leken är i barns liv. Drama är lek och egentligen ett naturligt språk som alla barn behärskar och använder i sina roller. Vi vuxna har tappat detta. I pedagogiskt drama har vi chans att lära det på nytt.

Tvinga aldrig ett barn att vara med! Ofta lever barnet ändå intensivt med i vad som sker även om det står vid sidan av. Även övriga i barngruppen upplever det som om han/hon är med i övningen, och han/hon kan oftast beskriva det hela som om man varit med kroppsligen. En del barn (och vuxna) vill kolla läget först och kommer så småningom med.

Många dramaövningar känner vi igen som lekar.

När vi arbetar med vuxna är detta viktigt:

Analysera alltid övningen efteråt. Sitt i en tät ring och gör så här:

1. tänk efter vad du upplevt
2. berätta för varandra om era upplevelser
3. diskutera vad i övningen som ledde till upplevelserna
4. diskutera hur ni kan använda detta i en barngrupp

Inget är rätt och fel i hur man upplever övningarna!

Olika sorters dramaövningar:

- ▶ lära känna
- ▶ spring, spring! ”ambulanskull”
- ▶ avspänningsövningar ”på stranden”
- ▶ sinnesövningar ”handfinnaren”
- ▶ utveckla skaparkraften ”konstnär och lerklump”, ”gruppstaty” m fl
- ▶ rollspel – för att behandla aktuella situationer och frågor
- ▶ improvisation – för nöjets och skapandets skull

När man spelar rollspel eller improviserar är det bra med knappt om tid, 3 - 5 min. Sätter press, tvingar en att släppa all censur, kritik och tvekan.

När man berättat en historia är en vändpunkt nödvändig att ha med. Historien ska också ha en tydlig början och slut.

Exempel: Ska två personer bli förälskade i varandra ska de helst vara väldigt osams alldeles innan. Ska det bli ett stort gräl där folk nästan slår ihjäl varandra blir det mera effektivt om man alldeles innan var bästisar och så vidare.

En historia med samma tema får olika karaktär så här:

Exempel: Några människor ska bege sig till Nordpolen. Det kan sluta på olika sätt:

- ▶ De dukar under av kylan (tragedi)
- ▶ de hamnar på Sydpolen (fars)
- ▶ de två ledarna blir kära i varandra och tycker inte expeditionen är så viktig längre... (romantisk komedi)
- ▶ expeditionen blir förföljd och massakrerad av ismonstren som bor vid Nordpolen (skräckis).

Liten dramahistoria

Platon och Aristoteles (ca 300 resp 400 f Kr) hävdade att det man lär sig under tvång och plåga inte fastnar lika bra och djupt som det man lär sig under lustfyllda former.

Drama och lek användes redan på deras tid i undervisningen av både barn och vuxna.

På medeltiden var kyrkan skuld till att all form av dramatik och teater blev förbjudet.

Mot slutet av medeltiden började dock kyrkan själv använda sej av drama för att illustrera bibliska historier och annat som man ville föra ut till folk. I England finns fortfarande fantastiska, stora spel, t ex i York.

Kyrkospelen i Sverige kom starkt undet 1950-talet. Idag finns mängder av böcker med bibeldramer för gudstjänster och gatuteater för evangelisation m m.

Först i början på 1900-talet började drama få sin moderna form.

En av alla de pedagoger som hyllar dramat säger:

- ▶ Lek är barns naturliga sätt att inhämta lärdom
- ▶ spontan verksamhet ger bättre resultat än tvång och press
- ▶ kunskaper får man inte genom att läsa och lyssna utan genom att handla aktivt.

Hinder för att arbeta med drama

Många är rädda för att delta i dramalek. Varför?

- ▶ Rädd för att tala inför en stor grupp
- ▶ rädd för kroppskontakt - trots att vi har stort behov av det är vi rädda för att bli kränkta, vi har ett revir runt vår kropp. Det finns regler för hur nära man får komma varandra, beroende på hur väl vi känner varandra
- ▶ rädsla för att tappa kontrollen, göra bort oss.

Därför är tryggheten det första man måste skapa i gruppen. Humor och skratt är också en bra öppnare till att spanna av folk.

Lek och drama är ofta bra för att lugna ner bråkiga och oroliga barn, lika väl som att få de blyga att släppa loss.

Ha alltid lekar och övningar i huvudet att ha till hands. Något att ta till när man måste vänta på något, t ex en kontroll ute i skogen, något när gruppen är trött (gärna vild och kaotisk lek), något för att lugna ner kaos och så vidare.

□